

Terapeutiske skoleretninger og ulik kompetanse- er det mulig å kombinere med pakkeforløp innen psykisk helse og avhengighet?

Erik Falkum

Avdeling for forskning og utvikling, Klinikk A, OUS

Institutt for klinisk medisin, UiO

Mål for pakkeforløp psykisk helse og rus (Helsedirektoratet)

- Økt brukermedvirkning og brukertilfredshet
- Sammenhengende og koordinerte pasientforløp
- Unngå unødig ventetid for utredning, behandling og oppfølging
- Likeverdig tilbud til pasienter og pårørende uavhengig av hvor i landet de bor
- Bedre ivaretagelse av somatisk helse og levevaner

Psykoterapi

en mellommenneskelig prosess hvor en klient får hjelp av en spesialutdannet person til å endre følelser, tanker, holdninger og atferd som har skapt problemer

Strupp & Binder 1984

En terapeutisk skole

oppstår når en terapeutisk retning resulterer i en organisasjon som fremmer tenkningen og tilbyr utdanning i den

Spesifisitetsmodellen

- en klient med en forstyrrelse, plage, problem
- en psykologisk forklaring
- en endringsmekanisme
- en spesifikk terapeutisk teknikk

Psykoanalytisk terapi: tidlig etablert
sårbarhet

Kognitiv atferdsterapi: negative automatiske
tanker

Interpersonlig terapi: vanskelige nåtidige
relasjoner

Atferdsterapi: negativ feedback

Hvorfor så mange psykoterapeutiske skoler?

- Det finnes en mottakelighet i det faglige kollegiet for teorier og skoler som forklarer og forenkler det kompliserte psykoterapeutiske landskapet
- Når skoler oppstår, er det oftest sosialt og økonomisk motivert

26 x 53

System 1

Opererer automatisk og raskt, med liten eller ingen anstrengelse eller opplevelse av viljemessig kontroll

System 2

Opererer langsomt, anstrengende mental aktivitet som gir oss opplevelsen av konsentrasjon, valg og handling

A B C

ANN APPROACHED THE
BANK

12 13 14

Vadebjørner går på rødt

The confirmation bias

Bekreftelsesfellen

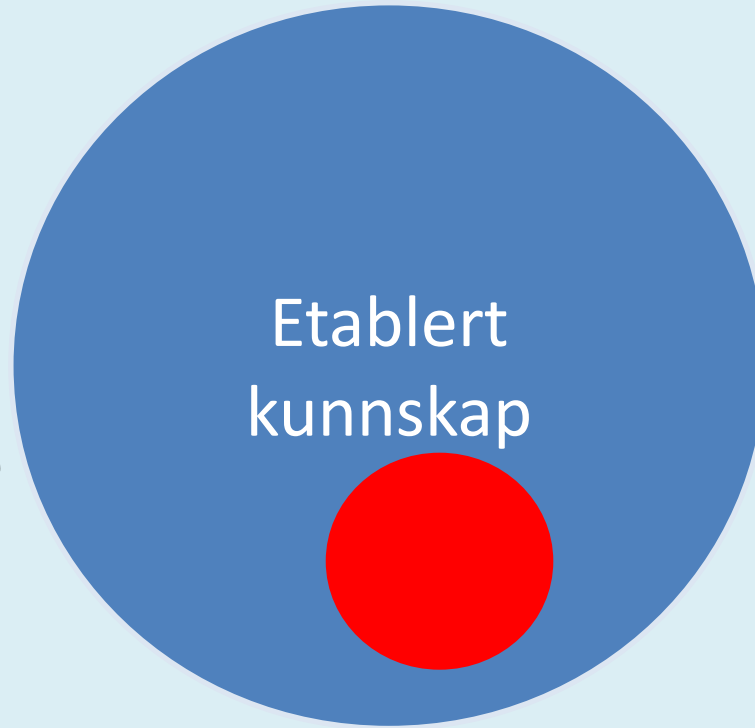
*«the mother of all cognitive
biases»*

Ukjent
landskap

Etablert
kunnskap

Ukjent
landskap

Bevegelsen:

- *Lukket, eksklusiv, misjonerende*

Vitenskapen (når den er på sitt beste):

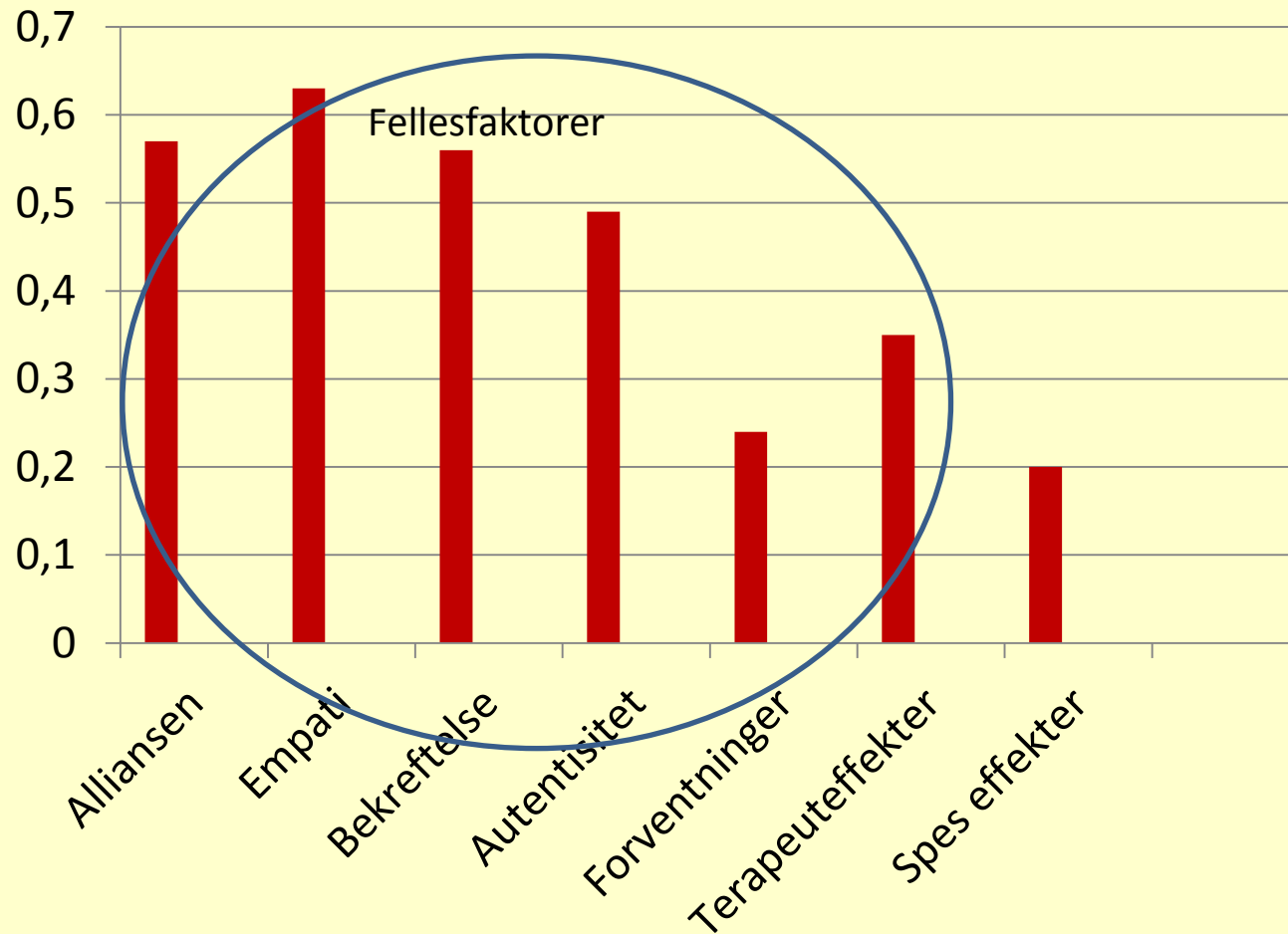
- *Åpen, nysgjerrig, selvkritisk*

FELLESFAKTORER

- Den terapeutiske alliansen
- Eksponering for tidligere problemer
- Korrektiv emosjonell erfaring
- Terapeutens forventning om positiv endring
- Pasientens forventning om positiv endring
- Terapeutens oppmerksomhet, empati og anerkjennelse
- Presentasjon av behandlingsmetoden og dens grunnlag

Hva virker i psykoterapi

Cohen's d

• 'Techne'

generell kunnskap om pasientgrupper

'Phronesis'

kontekstuell forståelse av enkeltpasienter

Vogt & Pahle 9/2015

Pakke for spiseforstyrrelser, 29 timer

- Sykdom en isolert, standard «ting»
- Pasienter kan behandles som gjennomsnitt
- Behandlingen organiseres etter en industriell logikk
- EBM «går ut på å forske på grupper med mennesker som man tenker har samme «ting», måle hvor stor effekt ulike behandlinger har – *i gjennomsnitt* – mot denne tingen, og så anvende det som kommer best ut etter visse kriterier som noe som er generaliserbart overfor hele gruppen»

Poulsen S, Lunn S, Daniel SI, Folke S.

A Randomized Controlled Trial of Psychoanalytic Psychotherapy
or Cognitive-Behavioral Therapy for Bulimia Nervosa

American Journal of Psychiatry 2013

Hva skal vi med sykehistorien når vi har diagnosen?

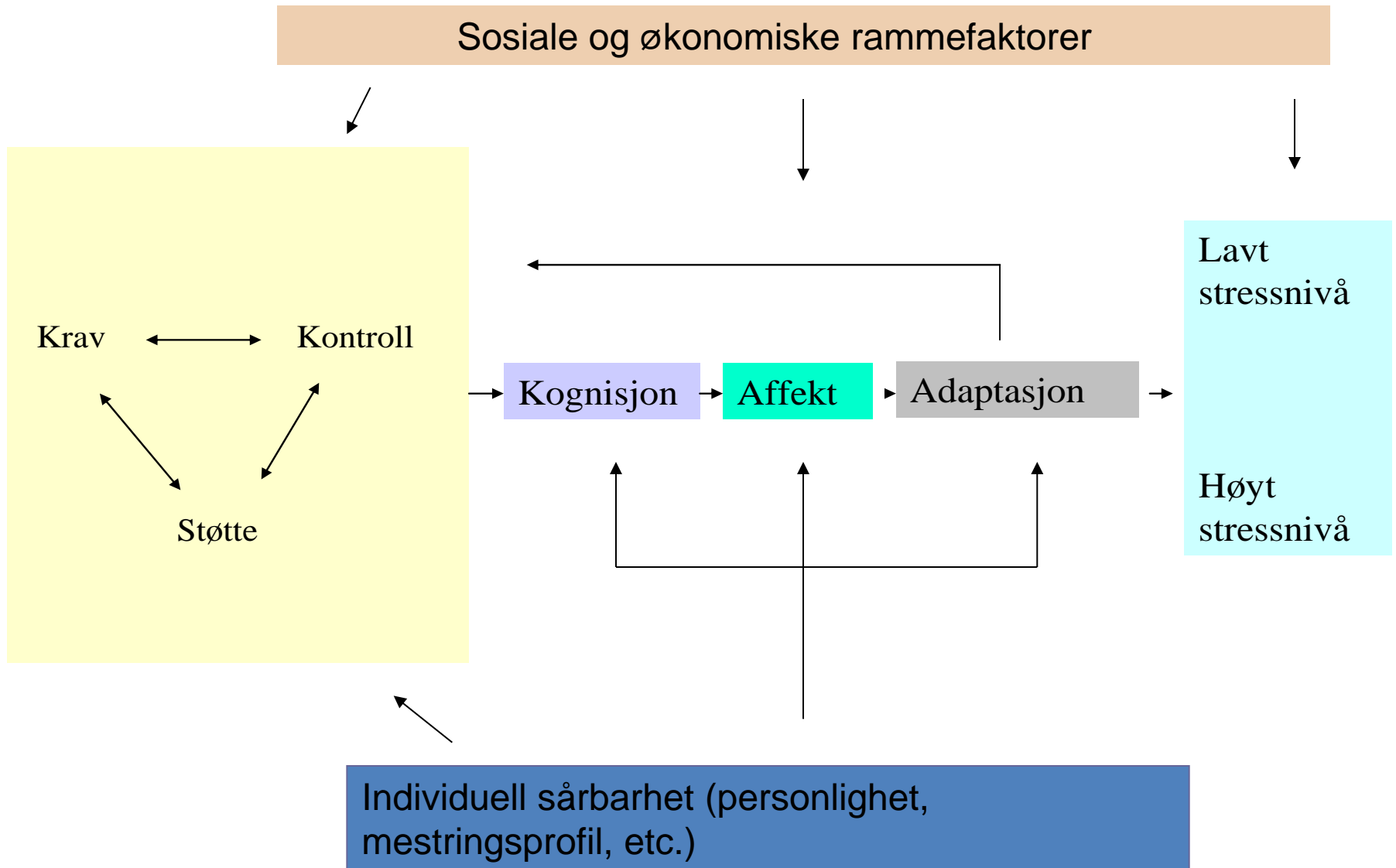
'Phronesis' – praktisk skjønn

- Kontekstens betydning for forståelsen av symptomet og diagnosen
- Kontekstens betydning for forståelsen av individets livsverden

Pasienten

- Er representant for en diagnostisk gruppe (schizofreni, mani, depresjon, etc.)
- Og representant for en rekke andre grupper, som alle oss andre (yrke, sivilstatus, utøver av hobby, etc.)
- Og et unikt individ

Stress/sårbarhetsmodellen

John Tosh 1984:

'the only uncontroversial generalisation which can be made about causation in history is that it is always multiple and many-layered; it embraces situational or background causes, and the complexity arises from the manner in which different areas of human experience constantly obtrude one another'

Relativ effekt av ulike faktorer i psykoterapi (Lambert, MJ 1992)

